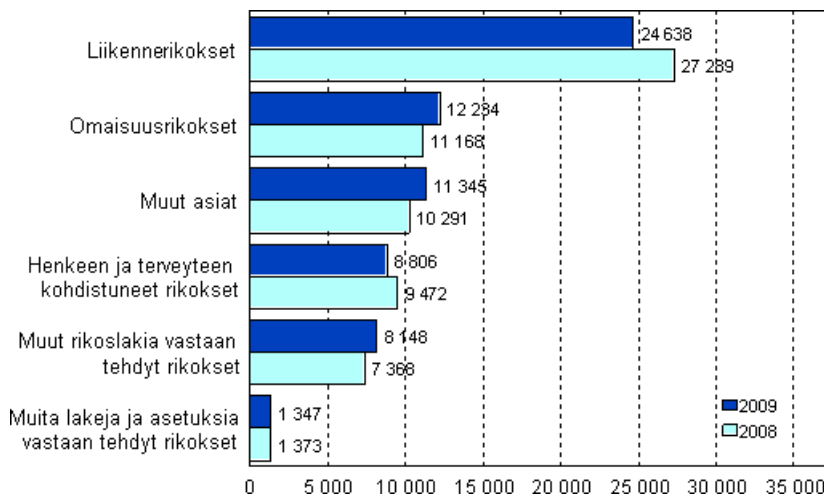

Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut 2009

Käräjäoikeuksissa ratkaistiin 66 500 rikosasiaa vuonna 2009

Vuonna 2009 käräjäoikeuksissa ratkaistiin Tilastokeskuksen mukaan 66 518 rikosoikeudellista asiaa, mikä on 443 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Ratkaistuista asioista oli varsinaisia rikosasioita 55 200, näistä rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli 53 800. Käräjäoikeuteen joutui rikosoikeudellisissa asioissa vastaajaksi 80 400 henkilöä.

Käräjäoikeuksissa ratkaistut rikosasiat 2008–2009

Eniten rikosoikeudenkäyntejä aiheuttivat liikenne rikokset, joita oli 37 prosenttia kaikista rikosasioista. Liikenne rikoksista 10 702 oli törkeitä rattijuopumuksia, mikä on yli 1 500 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Rattijuopumuksia oli 8 213. Rattijuopumusten ja törkeiden rattijuopumusten määrä laski 10 prosenttia edellisestä vuodesta. Omaisuusrikoksia käsiteltiin 12 234, mikä on liki 10 prosenttia enemmän kuin vuonna 2008. Kirjallisessa menettelyssä käsiteltiin 20 576 asiaa, reilut 600 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Käräjäoikeuksien käsittelemistä rikosoikeudellisista asioista 57 prosenttia saatiin päätökseen alle kahdessa kuukaudessa. Vain 6 369 jutussa käsittelyyn kului yli puoli vuotta. Keskimäärin asian ratkaisuun käräjäoikeuksissa kului 3,0 kuukautta. Kirjallisessa menettelyssä ratkaistujen asioiden käsittelyyn kului

keskimäärin 1,7 kuukautta. Rikosasioiden kokonaiskäsittelyaika - rikoksen tekopäivästä käräjäoikeuden ratkaisuun - oli keskimäärin 9,1 kuukautta.

Sisällys

Taulukot

Käräjäoikeuksissa vireillä olleet rikosasiat 2002–2009.....	4
Laatuseloste: Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.....	5

Liitetaulukot

Käräjäoikeuksissa vireillä olleet rikosasiat 2002–2009

Vuosi	Saapuneet	Ratkaistu	Yhdistetty	Siirretty	Palautettu	Vireillä
2002	73 210	63 587	9 601	53	733	17 926
2003	73 210	64 504	6 868	61	643	18 125
2004	78 478	68 134	6 959	63	699	20 748
2005	76 071	67 748	7 224	73	680	19 843
2006	73 616	65 855	7 118	74	665	18 852
2007	72 719	66 472	6 129	74	805	17 480
2008	76 750	66 961	6 091	84	894	19 411
2009	73 203	66 518	5 640	86	769	18 686

Laatuseloste: Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut -tilastossa kuvataan vuoden aikana vireillä olleita ja ratkaistuja rikosoikeudellisia asioita alueittain ja asian laadun mukaan. Tilasto sisältää myös tiedot ratkaisun laadusta, ratkaisukokoonpanosta ja ratkaisuun kuluneesta ajasta rikoksittain ja käräjäoikeuksittain. Sakariin kirjatuihin jutuista on tiedot käsittelyketjun eri vaiheisiin - rikoksen tekopäivästä käräjäoikeuden ratkaisuun - kuluneesta ajasta.

Työtili kuvaa vuoden aikana vireillä olleita juttuja, edelliseltä vuodelta siirtyneitä, vuoden aikana saapuneita, ratkaistuja ja seuraavaan vuoteen siirtyneitä asioita. Työtilissä esitetään lisäksi yhdistettyjen, siirrettyjen ja palautettujen juttujen lukumäärät.

Rikosasiat tulevat vireille yleensä silloin, kun syyttäjä toimittaa kirjallisen haastehakemuksen tuomioistuimen kansliaan. Joissakin tapauksissa syyttäjä voi myös antaa haasteen itse ja asia tulee vireille silloin, kun haaste annetaan tiedoksi vastaajalle. Rikosasioiden oikeudenkäyntimenettely vastaa nyt pääperiaatteiltaan riita-asioiden käsittelyssä voimassa olevaa menettelyä.

Rikosasiat on tilastossa ryhmitelty varsinaisiin rikosasioihin, rikoslakirikoksiin ja muihin asioihin. Varsinaisia rikosasioita ovat rikoslakia tai muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset, joista on säädetty jokin rangaistus.

Käräjäoikeuksissa otettiin 1.10.2006 käyttöön uusi **kirjallinen oikeudenkäyntimenettely** (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 5a luku). Se on tavallista oikeudenkäyntiä yksinkertaisempi menettely ja siinä voidaan käsitellä tiettyjä syytetyn tunnustamia rikoksia. Kirjallisessa menettelyssä tuomari ratkaisee rikosasian kirjallisen materiaalin perusteella käräjäoikeuden kansliassa ilman pääkäsittelyä.

Kirjallisen menettelyn käytöllä pyritään tehostamaan rikosasiain käsittelyä ja saamaan siitä joustavampi ja tarkoituksenmukaisempi selvissä rikosjutuissa.

Uutta kirjallista menettelyä voidaan soveltaa sellaisiin rikoksiin, joista on säädetty rangaistukseksi enintään kaksi vuotta vankeutta. Menettely on siten mahdollista lähes kaikissa tavallisissa ja lievissä rikoksissa. Esimerkiksi pahoinpity, törkeä rattijuopumus, varkaus ja kavallus voidaan ratkaista kirjallisesti, mikäli menettelyyn vaadittavat muut edellytykset täyttyvät.

Kirjallisen menettelyn käyttö edellyttää syytetyn sekä myös mahdollisen rikoksen uhrin suostumusta. Poliisi kysyy suostumuksen alustavasti jo esitutkinnassa. Syyttäjä ja käräjäoikeus selvittävät haasteen tiedoksiannon yhteydessä, tunnustaako syytetty teon ja suostuuko hän asian ratkaisemiseen kirjallisessa menettelyssä. Suostumuksen voi myös peruuttaa.

Kirjallisessa menettelyssä voidaan tuomita enintään yhdeksän kuukauden pituinen vankeusrangaistus. Jos syytetty tuomitaan yli kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen, hänelle on varattava mahdollisuus suullisen lausuman antamiseen.

Jos syytetty on teon tehdessään ollut alle 18-vuotias, juttua ei voida käsitellä kirjallisessa menettelyssä.

Käräjäoikeuksissa on vuoden 2009 alusta vähennetty **lautamieskokoonpanon** käyttöä siten, että lautamiehet osallistuvat vain vakavampien ja yhteiskunnallisesti merkittävimpien rikosten käsittelemiseen (Oikeudenkäymiskaari 2. luku). Tämä näkyy tilastossa vuoden 2009 osalta tuomarikokoonpanossa käsiteltyjen asioiden kasvuna ja lautamieskokoonpanossa käsiteltyjen asioiden vähentymisenä.

Tilastoyksikkönä Käräjäoikeuksien ratkaisut -tilastossa on juttu. Jos jutussa on useampia rikoksia, niistä valitaan törkein rikos.

Tilastossa käytetään vuoden lopussa voimassa olevaa alue- ja asialuokitusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta oikeushallinnon ylläpitämästä syyttäjien ja alioikeuksien rikosasioiden asianhallintajärjestelmästä, josta käytetään lyhennettä Sakari.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki vuoden aikana käräjäoikeuksissa vireillä olleet rikosasiat, jotka on kirjattu Sakariin. Tilastojen perusaineistona Sakaria voidaan pitää hyvänä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat kevään aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja käräjäoikeuksien ratkaisemista rikosasioista julkaistaan internetissä Tilastokeskuksen PX-Web StatFin -tietokantapalvelussa osoitteessa http://pxweb2.stat.fi/database/statfin/oik/koikrr/koikrr_fi.asp sekä vuosittain ilmestyvässä Oikeustilastollisessa vuosikirjassa Tuomioistuinten toiminta -jaksossa.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastojen vertailtavuuteen vaikuttavat lainmuutokset sekä Sakarin käyttöönotto vaiheittain. Vuoteen 1999 asti tiedot käräjäoikeuksien ratkaisemista rikosasioista saatiin rikosdiaarista ja vuosina 2000 - 2003 Sakarista sekä RD2000 diaarista. RD2000 diaarista ei saatu kaikkia samoja tietoja kuin Sakarista, joten tiedot ovat osittain puutteellisia niiden juttujen osalta, jotka olivat vanhassa rikosdiaarissa. Esimerkiksi tiedot esitutkintaan, syyteharkintaan ja koko rikosprosessiin kuluneesta ajasta saadaan vain Sakariin kirjatusta jutuista. Vuodesta 2004 lähtien tilastot on tehty Sakariin kirjatusta jutuista.

7. Yhtenäisyys

Tilasto on lopullinen, sitä ei enää muuteta.

Tilastossa käytetyt asia- ja käräjäoikeusluokitus löytyvät Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokantapalvelusta. Kolminumeroinen rikosnimikkeistö on myös Tilastokeskuksen luokitus-palvelussa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa:
http://tilastokeskus.fi/tk/tt/luokitukset/index_muut.html.

Lisätietoja

Heli Hiltunen (09) 1734 3314
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma
oikeus@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute